7 దేవుడు

పార్వతి పల్లెటూరి పడుచు. ఆమె తాత తండ్రు లెడమచేత లౌకిక సంపత్తిని, కుడిచేత వైదిక సంపత్తిని పెట్టుకొని పుట్టిరి. ఆమె మేనమామలు కొంద రధ్యాపకులు, మఱికొందరు న్యాయవాదులు.

పార్వతి వీధిబడిలోఁ జదివికొని నాలుగవక్లాసు ప్యాసాయెను. వీధి నాటకములును, పగటివేసములును జూచి మానవలీలలను గ్రహించెను. పురాణముల నన్నిటిని విని ఐహికాముష్మికముల వెలను దెలిసికొనెను.

పార్వతికి యథాసమయమునఁ బెండ్లియాయెను. దానికి ఫలముగా పట్నమునకు వలసపోయెను.

పార్వతి మగనిపేరు శివరావు. అతఁడు వకీలు. ఆ దంపతుల కొక కుఱ్ఱఁడు. వానిపేరు రాముఁడు.

రాముఁడు గర్భస్థుడై సీతారామాంజనేయమును వినెను. తత్త్వముల వినుకలితో శైశవము గడపెను. రామనామముతో అన్నప్రాశ మొనరించెను. పార్వతి తన రాముని లీలలను కృష్ణలీలలతో దిద్దికొనెను. రాముఁడు క్రమక్రమముగా బాలుఁ డాయెను.

రాముఁడు పట్టుగోచితో వెండికంచము ముందుఁ గూరుచుండెను. రెండు కబళములు తినెను. పిదప నేదో పనిమీఁద పార్వతి పాకశాలలోని కేగెను,

నోటినుండి కంచమునకు, కంచమునుండి నోటికిని మరవలెఁ దిరుగ వలసిన రాముని చేయి యీ రెంటికిని నడుమనున్న యాకాశమున విశ్రాంతి తీసికొనియెను. షడ్రసములను పిండపలచిన దంతయంత్రము హఠాత్తుగా ఆగిపోయెను. రాముఁడు రాతిబొమ్మవలెఁ గూరుచుండి యుండెను.

కొలదిసేపటిలోనే తల్లివచ్చి చూచి- "మీ నాయనగారికి వలెనే నీకును మఱపు! అన్నము తినుట మఱతువటరా?" అని యనెను రాముడులికిపడి "కాదే అమ్మా! రాత్రి నీవు చెప్పిన గజేంద్రుడు ఆ కీకారణ్యములోని ఆ పెద్ద చెఱువులోనికి దిగక మన పంపు దగ్గఱకు వచ్చి నీరు త్రాగలేక పోయెనేమి? అని ఆలోచించుచుంటి"నని యనెను.

"ఇదియా ఆలోచన? మొన మొన్ననే కదా మన యింట పంపు పెట్టినది." అని పార్వతి యనెను.

"అవు నవును."

"ఇక నన్నము తిను."

రాముని చేయి మరల నాడఁ దొడగెను.

పార్వతి రామునకు లాగు తొడిగెను. రామనామము లద్దిన రుమాలు తీసి చొక్కా వేసెను. రామరక్ష పఠించి భటుని కిచ్చి బడికిఁ బంపెను. రాముఁడు రామకవచము బఠించుకొనుచు బడికి పోయెను.

ఉపాధ్యాయుఁడు వచ్చి బాలుర నమస్కారము లందుకొనెను. కొంత సేపటికి ప్రవచన మారంభ మాయెను. ఉపాధ్యాయుఁడు వేలు పైకెత్తి యిటు లడిగెను: "మన నెత్తిమీద నేమున్నది?"

"జుట్టు" అని తడుముకొనకుండ నొకఁడు సమాధానము చెప్పెను.

ఉపాధ్యాయుఁడు నవ్వి చేయి కొంచెము పయికెత్తి- "మనమీద నేమి యున్నది?" అని ప్రశ్నించెను.

"ఇల్లు."

ఉపాధ్యాయుఁడు విసువుతో నిటులనెను: "నిన్న చెప్పిన పాఠములో నే మున్నదో అది చెప్పవలెను. కృష్ణా! నీవు?"– కృష్ణుఁడు నీళ్ళు నమలెను. ఉపాధ్యాయునకు కోపము వచ్చెను. అతఁడు రివ్వున వాకిటిలోనికిఁ బరువిడి బెత్తముతో ఆకసము చూపి– "అక్కడ, రామా! నీవు చెప్పు." అనెను.

"దేవుడు."

"విధవ. కనఁబడునవి చెప్పలేవు. కనఁబడని వానిని కనఁబడినటులు చెప్పవత్తువు. మాటకు ముందు నీకు దేవుఁడు! ఆగు. నీకు దేవుఁడు కనబడు నటులు చేయుదును." అని ఉపాధ్యాయుఁడు వచ్చి కుర్చీలో కూరుచుండెను.

రాముఁడు గబగబ ఉపాధ్యాయుని కడకేగి– "నాకు దేవుని జూపింపుఁడు." అని యడిగెను.

బాలుర మనస్తత్వ మెరుగని ఉపాధ్యాయుని శాంతి యెంతసేపు? పంతులవారి యెఱ్ఱని కన్నుల కొలిమినుండి కెంపులు రాలెను. అతఁడు రాముని చేతీమీఁద బెత్తము నుపయోగించి– "దెబ్బలో దేవుఁడున్నా"డని అఱచెను. "రామ రామ రామ" అని రాముఁ డాక్రందించెను.

రాముఁ డెటులో మధ్యాహ్న భోజన మొనరింపఁ గలిగెను గాని మఱి సాయంతన భోజన మొనరింపఁజాలక పోయెను. అతఁ డొడలు తడుముకొనియు, అఱచేయి చూచికొనియు లోలోపలనే యేడ్చెను. తుద కా రహస్యము నతఁడు దాపఁజాలక పోయెను. ఏడ్పు క్రమముగా పెద్దదై వెక్కులలోనికి దిగెను.

పార్వతి బెదురుచు వచ్చి గువ్వ కుత్తుకతో "ఏమి కావలయునురా నాయనా?" అని యడిగెను.

"అమ్మా! దేవుఁడు దేవుఁడు, క-కనఁబడ-కనఁబడలేదే?"

"దేవుఁడు కనఁబడునా నాయనా? తాతగారి ఊరు పోదుము అచట కొండమీఁది గుడిలో దేవుఁడు కనఁబడును."

"అమ్మా! నే నక్కడికి వెళ్ళితినే! కనఁబడలేదే. అమ్మా! నీవు చెప్పితివే-ఆ యాకాశములో-అక్కడ-అక్కడే దేవుఁడున్నాడని నేననఁగా పంతులుగారు దెబ్బలో దేవుఁ డున్నాఁడని కొట్టిరి. ఇదిగో దెబ్బ! ఇందులో ఎంత వెతికినను దేవుఁడు కనఁబడలేదే"-అని చేయి చూచుకొనుచు వెక్కి వెక్కి యేడ్చెను. పార్వతి రాముని చేతిని పరికించెను. అది పూరీవలె పొంగి యుండెను. ఆమె కన్నులు జలజల వర్షించెను.

"కనఁబడడూ - కనఁబడడూ? ఇంతేనా?" అని రాముడు విలపించెను.

"కనఁబడును - కనఁబడును" అని పార్వతి మగని కడకు వెళ్ళెను.

దెబ్బలోఁ జూపుల గుచ్చి చూచుకొనుచు- "ఏడి? ఏడి?" అని రాముడు ఆక్రందించెను.

*　　　*　　　*

పార్వతి తన యెదుట నున్నటులు శివరా వెఱుగఁడు. అతఁడొక బండెడు కాకితములలో తలపాతుకొని కూరుచుండి యుండెను. తుపాను రానీ, భూమి బ్రద్దలుగా బగులనీ అది అతనికిఁ దెలియదు.

"చూచితిరా, యెంతపని జరిగినదో?"

"రెన్ జూడికేటా" అని మొగమెత్తి చూచి, "ఆఁ వడ్డించు." అని యనెను.

"ఎప్పుడును పరధ్యానమె! ఇది వడ్డించు వేళయేనా? పంతులుగారు అబ్బాయి చేతిమీద వడ్డించిరి. చేయి పగిలినది."

"ఆఁ! పాడు పంతులు. అబ్బాయిని ఆ బడి మానిపించు. నేఁ జెప్పగాఁ వింటివా? కిరస్తానీ బడి అనియు, మాలబడి యనియు, మడిగట్టుకొని కూర్చుంటివి. ఇపుడు తెలిసి వచ్చినదా? అబ్బాయిని మిషన్ బడిలోనికిఁ బంపినచో పూవువలెఁ జక్కఁగా నింటికి వచ్చెడివాడు. పో—" అని శివరావు మరల దస్తావేజులలోఁ గూరుకొని పోయెను.

పార్వతి కిపుడు రాముని కన్న నెక్కువ దెబ్బ తగిలెను.

దానికి మందుగా ఆమె యింటిలోనికిఁ జనెను.

అది చూచుచున్న శంకరయ్య మొదలగు క్లయింట్లు సిగ్గుపడి ఆ గది నుండి వెడలిపోవుటయు శివరా వెఱుఁగడు.

మఱునాటి ప్రొద్దున శివరావు తడిపొడిగా స్నానము చేసివచ్చి పీట మీఁదఁ గూరుచుండెను. పార్వతి రాము నెత్తుకొని కాఫీ గిన్నె పట్టుకొని అక్కడికి వచ్చెను.

శివరా వాలోచించుచు వెలుపలఁ గొంతయు, లోపలఁ గొంతయుఁ దడియునటులు నోరిలోపల కాఫీ పోసికొనుచుండెను. అపుడు పార్వతి "ఇదుగో! అబ్బాయి చేయి!" అని చూపెను.

శివరావటు చూచి- "ఆఁ! ఎంత దెబ్బ! హర్ట్!" అనెను.

ఈ దెబ్బ మగని మనసులో నాటి యుండునని యనుకొని సంతసించి పార్వతి యిటులనెను— "కుఱ్ఱవాడి నిటుల కొట్టరాదని ఉపాధ్యాయులకుఁ దెలియునటులు చేయవలయును."

శివరావు గుక్కెడు కాఫీతో ఉడ్డుకుడుచుకొని- "అవు నవును. తెలియునటులు చేయవలయును. మేస్ట్రీటు కోర్టులో దావా పడవేయుము. ఇంట తల్లి కొట్టినటుల కాకుండ పంతులే కొట్టినట్లు సాక్ష్యము కావలయును.

బడి కుఱ్ఱవాండ్ర సాక్ష్యము చాల బలము. వాళ్ళు తప్పక నిక్కము చెప్పుదురు." అని యనెను.

ఈ మాటలు విని పార్వతి తెల్లఁబోయి- "ఈ కుఱ్ఱఁడెవఁడో నేనెవతెనో తమ రెవరో గుఱుతుండియే మాటలాడుచుంటిరా ?" అని యడిగెను. శివరావున కపుడు జ్ఞప్తికి కలిగెను. అతఁడు చిన్నఁబోయి రాముని దాపునకుఁ దీసికొని చేయి చూచి- "అయ్యబాబో ! ఇంతవరకును డాక్టరును పిలువలేదా ? ముందు మందు వేయించు. సరియ కాని రామా ? పంతులెందులకు కొట్టెను ?" అని అడిగెను.

"ఆకాశముపై నేమున్నదని పంతులుగా రడిగిరి. మబ్బుల పాఠము మఱచి అమ్మ చెప్పిన పాఠము ప్రకారము 'దేవుడు' అని సమాధానము చెప్పితిని. పంతులుగారు గుడ్లెఱ్ఱచేసి- "కాదురా. దెబ్బలో దేవుఁడున్నాఁడని పళ పళ కొట్టిరి కాని దేవుఁడు మాత్రము కనబడలేదు."

"దేవుఁడు దెబ్బలోఁ గనబడునటరా ?"

"నాయనా ! నీవు కోర్టుకు బోవుదువే ? అక్కడ దేవుఁ డుండునా?"

"మీ యమ్మ నీ కీ దేవుని పిచ్చి నూరిపోసినది. కోర్టునందే దేవుఁడు లేనిచో నెక్కడ నుండును ?"

"నాయనా ! నాకును జూపుదువా ?"

"పోరా ! నీవు కామారపు జీడివి."

కోర్టులో దేవుఁడుండును గనుకనే దైనందినమును కోర్టుకు వెళ్లుచుండవలయును." అని రాముఁ డాలోచించుకొనుచుండెను.

పార్వతి- "రామా ! ఇఁకఁ జాలుగాని ముందు మందు వేయించెదనిటురా." అని యనెను.

(12)

"ఆఁ. ఆ పని ముందు చెయ్యవలెను." అని చెప్పి శివరావు తన కర్తవ్యము నంతయు ఆ వాక్యముతోడనే సమాప్తించి ఆఫీసుగదిలోనికి వెళ్ళి పోయెను.

* * *

రాయల గ్రామమున వేంచేసియున్న శ్రీ మల్లికార్జునస్వామి వారి యీనాము భూముల హక్కుల గుఱించి ధర్మ కర్తలకును రైతులకును దావా సంఘటించెను.

వాదులు: శివుని శంకరయ్య యీ శరభయ్య యీ ధూర్జటి వగైరా.

ప్రతివాదులు : శ్రీ ముక్కంటి జంగమలింగము అయ్యవార్లు.

"శిస్తు హక్కు మాత్రమే ధర్మకర్తల"దని శివరావు వాదము.

"పది పదియేనేండ్ల యీ నడుమ నాలుగయిదు తడవల వాదుల్ను, ధర్మకర్త యిచ్ఛానుసారముగా కొన్ని భూములనుండి తొలగిరి. మరల ఉభయేచ్ఛానుసారముగా వేఱు పొలములలోఁ బ్రవేశించిరి. నూఱేండ్ల నుండియు నిట్టి యాచారమున్నదనుటకు ఋజువు కలదు. వాదుల వ్రాలుగల కాగితములు కోర్టువారికడఁ గలవు. దాతృ ప్రతి గృహీతల స్వత్వమును శాసనములు ఋజువు చేయును. ఈ భూములకు హక్కు దేవునిది. ధర్మకర్త దేవునికి ప్రతినిధి. తిరువాన్కూరు మొదలగు కొన్ని రాజ్యములు దేవునివి. రాజులు ప్రతినిధులు. దేవుని సర్వాధికారమును ఱేనిది." అని కోటిలింగము వాదము.

అంతలో కోర్టువారి అనుమతిని శివరావు లేచి- "ఈ వాదమంతయు ఆచారముమీఁద బ్రతుకుచున్నది. కాని ఆచారము మాఱును. ఈ 47వ సంవత్సరము ఆచారములకు గొడ్డలిపెట్టు. శాసనమునకు గూడ ఆచా

రమే మూలము. ఆ యాచారము మాఱును, మాఱుచున్నది, మాఱఁగలదు. ఇపుడు భూమిహక్కు నాగలిది. నేఁడు దేవుఁడు కూడ శాసనసభల మాట వినవలెను. రాతిదేవుని కేమి తెలియును? రాతి నడ్డుపెట్టుకొని "నేనే దేవుఁడ నని యనుటకు రాజు జంకఁడు. రాజు తన స్వార్థమునకే ప్రతినిధి అని చెప్పుచుండగా శంకరయ్య శివరావుచెవి కేదియో అందించెను. అంత శివరావు మరలఁ దన వాదము నందుకొని "మా క్లయింట్లు దేవుడు లేడని యందురు." అని చెప్పుచుండగా నడుమ కోర్టువా రడ్డువచ్చి "దేవుఁడు కలఁడని మీరొప్పు కొందురా? ఒప్పుకొనరా?" అని శివరావును ప్రశ్నించిరి.

"చిత్తము. క్షమింపవలెను. నాకు పైని ఏడు తరములవారు దేవుని చూడలేదు. నా క్లయింట్లును చూడలేదు. వారు దేవుడు లేడని యందురు."

అని శివరా వనుచుండఁగా అతని కొడుకు రాముఁడు– ఎటులు లోనికి వచ్చెనో యెవరు నెరుగరు–శివరావు ముందరి బల్లయెక్కి శివరావున కెదురుగా నిల్చి– "నాయనా! కోర్టులో దేవుఁడు కనఁబడునని చెప్పితిరి. ఇపుడు దేవుడే లేఁడని యనుచుంటిరి. దేవుఁడు లేడా? లేడా?" అని స్మృతి తప్పి ఆ బల్లపైఁ బడెను.

★★